

IZVJEŠTAJ

dekana Fakulteta politički nauka prof. dr Vanje Sutlića
o G. Lukácsu

Georg Lukács, mađarski filozof, politički teoretičar, estetik i kritik, rođen je 13. IV 1885. godine u Budimpešti. Vrlo aktivno sudjeluje u mađarskoj revoluciji 1919. Po ugušenju revolucije emigrira u Austriju, zatim u Njemačku, a 1933. god. odlazi u SSSR. Poslije drugog svjetskog rata vraća se u domovinu, postaje redovni profesor sveučilišta u Budimpešti i član Mađarske akademije znanosti.

Misaono djelo Lukácssevo započinje prije Prvog svjetskog rata, u vrijeme kad još nije bio marksist, nego je stajao pod mnogovrsnim utjecajem tadašnje akademske misli (osobito: duhovno-znanstvene povijesti i antropologije, novokantovstva), ali je za njih bila značajna i recepcija Kierkegaarda, među prvima u našem stoljeću. Sklonost egzistencijalnoj problematici, koju — ako izuzmemo teologijsku orijentaciju — u to doba dijeli s Jaspersom i Marcelom, smisao za umjetnost, osobito: literaturu, približava ga intenzivnom doživljavanju i promišljanju pitanja o čovjeku. S druge strane, historijsko-sociologijska problematika i događaji pred rat i u njegovom toku približuju ga društveno-povijesnoj zbilji, ponajprije pod vidom Hegelovog ili bar hegelovskog »objektivnog duha«. Tako je svojim školovanjem iductusom misli pripremljen za primanje Marxova djela bolje od ijednog suvremenika, ako izuzmemo Lenjina koji u to doba proživljava svoju famoznu lektiru Hegela bez kojeg se po njemu, ne može razumjeti Marx. Stoga je samo dosljedno kad se Lukács opredjeljuje za revoluciju i u onoj mađarskoj sudjeluje. Stoga nas ne začuđuje da je mogao napisati knjigu (*»Geschichte und Klassenbewusstsein*, 1923) kojoj u marksističkoj literaturi do danas, u mnogo čemu, nema ravne. Nema sumnje da je, ovom knjigom i brojnim drugim knjigama, studijama, esejima, člancima, G. Lukács, uz Ernsta Blocha, najznačajniji, najdublji, najsvestraniji mislilac marksizma od dvadesetih godina do danas.

No, svojim osebujnim i tako ekstenzivnim djelom uvrštava se Lukács među najznačajnije ličnosti suvremenog duhovnog zbiivanja uopće, a filozofiji posebno. On je jedan od najutjecajnijih mislilaca našeg stoljeća. Razvijajući punom misaono-djelatnom dosljednošću vezu filozofije i politike, umjetnosti, znanosti i društveno-privredne zbilje — Lukács je vršio i vrši izvanredan utjecaj ne samo na marksiste nego na mislioce najrazličitijih orijentacija. O tom svjedoči i Spomen-spis za osamdesetogodišnji jubilej

(Suchterhand, Neuwied 1966) za koji je svojih priloga dalo četrdesetak autora ne samo raznih struka i nacionalnosti nego i raznih idejnih pripadnosti. Lukacseva bibliografija iznosi preko 70 stranica i preko 850 jedinica.

Tako je Lukacs svojim djelom izrastao u ličnost međunarodnih duhovnih razmjera, koja je, baš onim najboljim u svojem djelu, posebno djelovala na filozofe, politologa, literarne historičare i kritičare i dr. našeg, Zagrebačkog sveučilišta, te nam je osobita čast, u povodu tristogodišnjice njegove, predložiti G. Lukácsa za počasnog doktora.